No. 2014 Zaterdag 19 Augustus 1922. 39ste Jaargang

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden fl. 2.— bij vooruitbetaling.

Bureau van dit blad: Brionplein Overzijde.
Administratie: St. Thomas-college.
DRUKKER. B. L. BOGAERS.

Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0.15.
Prijs der Advertentiën van 1—7 regels f. 0.50; voor elken regel meer 7½ cts.

Zuid-Afrikaansche Brieven

VAN DEN ZEEREERW. PATER
J. B. GIJLSWIJK.

Zuid-Afrika is over 't algemeen genomen een mooi land. Maar die schoonheid is niet zoo overweldigend dat zij den vreemdeling maar ineens begeestert. En den tropenbewoner, wiens oog gewend is aan en verwend is door den weelderingen plantengroei, kost het zelfs moeite al het natuurschoon te ontdekken. Kaapstad echter, met haar omgeving en het heele schiereiland van den Kaap zal elkeen zonder reserve eenig mooi noemen. Ook de Oostkust van Natal blijft lang in herinnering om haar grillige bergen, waterpartijen en weelde van groen en bloemen. Hier wuift de palm alom onder een strakken blauwen hemel; hier wappert het lange blad van de banaan langs de zachte en steile glooiingen der bergen en zijn de dalen beplant met rijst, koffie en ritselend suikerriet. Het zacht sub-tropisch klimaat lokt de menschen naar buiten; op de lommerige plekjes blijft geen bank onbezet.

Over dergelijke keus en keur van natuurschoon valt echter met den Afrikaander niet te praten. Voor hem is geen land schooner dan het zijne. Maar zijn aangeboren gehechtheid aan den grond, het erfdeel zijner Vaderen, maakt nu zijn woord niet erg betrouwbaar.

Neem, om een voorbeeld te noemen, de onafzienbare hoogvlakte ten Noorden van de Kaapkolonie; de afstammelingen van het nu uitgestorven Banturas noemden het reede „Karroo". En dezen naam van „het droge land" heeft het tot heden bewaard. Nu mag misschien de prachtrit van Kaapstad tot aan de Hex-rivier, het voorportaal van het „droge land", suggestief op den vreemdeling inwerken, maar zonder die indrukken van blauwe bergen en wazige dalen moet toch ook een reis door de Karroo als een onaangename herinnering levendig blijven. Men overschrijdt deze onafzienbare vlakte slechts per spoor. Langer dan een dag en nacht vliegt de trein door het stof en zand van dien verlaten akker. En behalve langs de op groote afstanden gebouwde blokhuizen is er geen teeken van leven. Slechts grauwe gewassen, donkerder dan de hollandsche hei, breken het eentonige geel-wit dezer woestijn.

Toch mag men geen kwaad van dit onherbergzaam oord zeggen. De Karroo is zeer vruchtbaar, beweert de Boer, als er maar regen viel. En hij geeft dan hoog op van een jaar, dat hem nog helder voor den geest staat, toen de Karroo er mooi vóór stond om een laag hel-groen gewas, waarvan de schapen zooveel hielden. Maar beklagingswaardig de beesten, die misschien eens in hun leven aan een dergelijk menu zich mogen te goed doen.

Aan deze dorre vlakte is wet geen andere gelijk in dorheid maar toch wel in uitgestrektheid. Ik kon ten minste mijn verwondering niet verbergen bij het zien van zoovele onmetelijke velden, stijf begroeid met wat gelijkt op prairie-gras, wel zes voet hoog. De provincies Oranje-Vrijstaat, Transvaal, het Zuiden van Rhodesia, het Noord-Westen van Natal, het is alles veld, behoudens de enkele dorpen en steden. Toen besefte ik eerst de volle beteekenis van het woord „veld", dat bestorven ligt in den mond van den Afrikaanschen boer en elken Engelschman. Dit braak land, om niet te zeggen braak Zuid-Afrika, vol zuur, dus nutteloos gras, ligt nog steeds te wachten op 's menschen arbeid. Eentonig is echter dit land niet. Het gaat omhoog en omlaag, nu en dan onderbroken door bergruggen, plat van kruin naar het beeld van den Tafelberg te Kaapstad, onder ons bekend als de „Kopjes". Hier en daar verschuilen zich landhuizen in de dalen, waar in de eenzaamheid van zijn leven de de Boer zijn bestaan vindt in landbouw en veeteelt.

Ook had ik, naar wat mij was bijgebleven uit de historie van ontdekkingsreizigers, oerwouden willen zien, ondoordringbaar zelfs voor het zonnelicht. Niets daarvan. De boschpartijen die er geweest waren, hadden plaats gemaakt voor mais- en suikeraanplant. Verder was er niets dan veld, arm aan struiken, nog armer aan boomen. Alleen stak hier en daar hoog uit de vlakte een vermolmde boomstam op. Wat groen was, was jong; wat oud was, dood. Men kapte dus blijkbaar het nog jonge hout neer, terwijl een enkele boom, door de bijl gespaard, lang genoeg leven kon om te sterven.

Maar een mijner reizigers, een stoere boer, wiens traditioneele baard nog sprak van verwantschap aan het oude hollandsche geslacht, hielp mij uit den droom. Het is het gebrek aan aarde, zoo zuchtte hij, de humus-laag is te gering. En vergeet dan ook niet de mierenplaag. De hooge uitgestorven boom was het teeken van de vernielzucht dier schadelijke insecten.

Deze sovjets van Zuid-Afrika trekken in vaste legers over het land als trouwe trawanten van den dood. Ja, zelfs onder den grond heerschen deze al-vernielers, als willen zij den grond zelven onvruchtbaar maken. En wat een wereld van schadelijk leven daarin huist, toonen genoegzaam de mierenhoopen, die overal over het veld verspreid liggen. Ik mocht wel zeggen mierenheuvels; want er zijn er onder van twintig voet middellijn en dertig voet hoog. Ze uit te roeien schijnt hopeloos werk. Toch zijn die hoopen den mensch nog eens van dienst geweest. Het was tijdens den laatsten oorlog, toen de Boeren ze als ovens benuttigden. Zij staken die vettige aardhoopen in brand om in de gloeiende asch daarvan hun veldbrood te bakken.

Mooi-Afrika moet men niet per spoor verkennen. Het ligt als een schat verborgen; en wel diep in het binnenland. Zulks ondervond ik weer eens op een dienstreis door Kaffraria, die ik grootendeels per auto maakte, maar te voet voltooien moest, daar de chauffeur z'n machine niet wagen dorst aan een weg waarlangs de koppels ossen de lading slechts op sleden konden voorttrekken. Maar de vermoeienissen van dezen urenlangen bergtocht vielen niet zoo zwaar om de schoone natuur, die dáár te genieten was. Hier is het land van het onvervalschte Kafferras. En waar de mensch het laagst staat, zingt de natuur haar schoonste scheppingslied. In mij wekte dit landschap al dadelijk de herinnering aan de groene valleien langs de Zuidkust van Kaapkolonie, waar de fiere struisvogel met z'n leelijken kop en schuwe oogen te grazen liep. Want evenals dáár greep mij ook hier het eerst aan de stille rust, waarin het grootsche zich allerwegen ontvouwde. Maar hier geen vlakke weiden als tapijten rond de landhuizen uitgelegd; geen wel-onderhouden wegen, geen lommerrijke lanen, geen buitens van stadbewoners; hier sprak niets van menschelijke naarstigheid, maar alles van den almachtigen Schepper.

Mijn weg liep al heel spoedig langs een smal pad, waarheen de twee kaffer-gidsen mij leidden om des te gauwer mij te brengen waar ik wezen moest. Heel gedienstig rukten of braken zij de takken af die den voortgang belemmerden, terwijl ik kon genieten van de stil-schoone omgeving. Het nauwe dal, waarlangs we heentrokken, geflankeerd door steille rotsen, leek een paradijs van bloemen, in wier geuren de vlinders heen en weer fladderden, groot en klein, en van de meest verscheiden kleuren. En in dit museum der natuur dansten de apen met hun jongen over den oneffen bodem naar geheime schuilhoeken. Waar we naderden, vlogen verschrikt de vogels op in hun oosterschen kleurenpracht, wipten van twijg op twijg om eindelijk te wiegen op de buigzame takjes der dichte struiken. Langs willekeurige banen vloeide het heldere bergwater naar lagere bedding, telkens, in z'n vaart gestuit door losse steenblokken en hooge wortelruggen van schaduwrijke boomen. Hier hadden zij den strijd om het leven tegen de vernielende insecten glansrijk uitgehouden!

Bij mijn terugtocht door het Kafferland had ik het voorrecht een gedeelte ervan af te leggen per boot. Aan den voet van een berg, waarop ik eenige dagen in een hutje gehuisd had in het bekoorlijk gezicht van de Buffalorivier, wachtte mij een klein schroefbootje. We puften langs de hooge rotswanden, die aan weerszijden de rivier haar weg wijzen naar de havenplaats, East-London, maar tegelijk ons het gezicht benamen op het keurige landschap. Doch de breede treurwilligen met hun lange tak ken naar en in het water gebogen, die zich overal langs den steilen oever hadden vastgezet, bewaarden ons ook voor de warme stralen van de middagzon. De rivier is niet breed maar goed bevaarbaar. En dit zou ze zelfs zijn over een heele lengte, zoo de waterversnellingen, veroorzaakt door een plotselingen val van het water, haar niet telkens onderbraken. Bij zulk een waterval moest ik dan ook mijn watertochtje opgeven en mijn reis verder te voet afleggen. Weer hadden mijn aandacht getrokken die leuke nestjes, die overal, zooals elders, in groote getalen aan de boomen hingen. Alsof de vogeltjes beangst waren te veel van den boom te vragen, maakten zij hun woninkjes vast aan de dunste einden der takken. Zoodat ze vrij boven het water te wiegen hingen. Wondervol instinct! Een woningbouw zich zoo uitermate aanpassend aan de nooden der omgeving. Want zoo beschermden zij zich, zooveel het maar kon, tegen de schadelijke insecten, en slangen en apen, die bovenal verlekkerd zijn op vogeleiëren. Zulk een bos nestjes zijn nu wel geen sieraad voor den boom, maar aan de treurwilgen, als al zoo vele dikke tranen, misstond en ze toch niet.

Nog één greep wil ik doen in het schoone van het binnenland. Maar het is niet het minste; 't is eerder de apotheose van alwat ik dáár aan schoons gezien heb. Hiervoor moeten we echter hoogerop naar Bulawayo in de provincie Rhodesiä, naar den grooten Rhodes genaamd. De stad Bulawayo heeft den Zulu-naam behouden en beteekent: de plaats der veroordeelden. Want op den plek, waar thans het Gouvernementshuis staat, en onder den boom, die den wreeden tijd heeft overleefd, plachtte vóór het jaar 1898 Lobengula, de konig der Matabelen, zijn onderdanen te veroordeelen en ter dood te brengen. Er zijn dáár meer plaatsjes en nederzettingen, die den expressieven naam, door de inlanders gegeven, bewaard hebben. Zoo b. v. het stadje aan de spoorlijn tusschen Bulawayo en Salesbury, dat men niet dan over een hoogen heuvel bereiken kan, heeft den typischen naam behouden van „Gwelo", dat beteekent „klimmen".

(Wordt vervolgd).

Bovenwindsche Stemmen.

De op St. Martin zoo algemeen geachte Geneesheer, Dr. L. C. J. NUNES zond onze redactie een vertrouwelijk schrijven toe. De brief was gedateerd, St. Martin, 19 Juli en kwam eerst Dinsdag 15 Augustus in ons bezit. Op het adres staat vermeld *Via St. Thomas.* De verbinding werd bepaald gemist, anders begrijpen we niet, hoe die brief zoo lang onderweg bleef. En dit is niet de eenige brief, welken we Dinsdag van de Bovenwinden ontvingen, maar de geheele Bovenwindsche Correspondentie is dien dag eerst aangekomen na ± een maand lang onderweg te zijn geweest.

Om nu tot het schrijven van Dr. NUNES terug te keeren, genoemde Heer is het niet eens met wat we schreven over het Ziekenfonds, het kaartensysteem. Met name niet, dat daaruit zou bewezen kunnen worden de meerdere of mindere omvang der praktijk van den dienstdoenden Gouvernements geneesheer. Nu geven wij Dr. NUNES al aanstonds toe, wat ZEd. ook wel verondersteld zal hebben, dat wij op de allereerste plaats gedacht hebben aan de Gouvernementsgeneeskundigen in het Stadsdistrict van Curaçao, in de Boven en Benedendistricten van het hoofdeiland, en aan de Doktoren op Bonaire en Aruba.

Dat zijn de groote bevolkingscentra, en juist bij die groote massas komt vooral het kaartensysteem tot zijn recht. Op de dun bevolkte eilanden Boven den wind is dit minder het geval.

Met volkomen instemming van Dr. NUNES laten we nu uit het vertrouwelijk schrijven volgen, wat wij voor publiciteit geschikt achten.

„Het is geheel verkeerd van U ingezien, dat door het kaartensysteem de uitgebreidheid der praktijk der verschillende doktoren geleerd kan worden, daar de medici op de eilanden onder absoluut andere omstandigheden verkeeren, dan de Gouvern. Geneeskund. in de stadsdistricten te Willemstad. De laatsten hebben enkel de loopende patiënten op hunne spreekuren te ontvangen en hen te bezoeken, die bedlegerig zijn. Zoodra echter de patient hospitaalverpleging noodig heeft, m. a. w. van eenig belang ziek is, wordt hij of zij naar het ziekenhuis geëvacueerd.

Bovendien is er te Willemstad een Gouvern. chirurg en oogarts, die belast zijn met de behandeling van de arme chirurgische en oogpatiënten, en een speciale quarantainedokter, die naar ik geloof een opzichter en andere ter zijne beschikking heeft. Op St. Martin b. v. waar ik thans gestationeerd ben, moeten de loopende patiënten op de kantoouren door mij behandeld worden, terwijl ik de zieken, die het bed niet verlaten mogen thuis moet bezoeken en moet ik bovendien alle recepten zelve klaar maken. Verder heb ik persoonlijk de zorg van de patiënien, die door mij naar het St. Rose hospitaal gezonden worden en komen het klaarmaken van deze recepten, injecties etc. ook voor mijne rekening. Sedert mijn komst hier in 1916 zijn alle chirurgische patiënten hier door mij geopereerd en leert het statistiek van bovengenoemd hospitaal, dat dit aantal circa 307 bedraagt; ook de oogpatiënten worden hier geholpen. De schoeners, die van Sto. Domingo, een met pokken besmette haven, terugkeeren met enkele honderden emigranten moeten hier in quarantaine liggen en moet een ieder aan boord door mij gavaccineerd worden, alsook voor de desinfectie etc. zorg worden gedragen, ook heb ik geen staf ondergeschikten, die ik hiermee belasten kan, doch moet alles persoonlijk door mij verricht worden.

Het werk van mijne collegae op de andere eilanden zal wel van denzelfden aard zijn. Het is dus zeer onjuist van U ingezien, dat het kaartensysteem het meer of minder geoccupeerd zijn van den medicus aan het licht zal brengen.

Het werk van de G. G. op de eilanden mag en kan niet vergeleken worden met dat der G. G. in de stadsdistricten te Willemstad."

Naar ons beste weten, hebben we dergelijke vergelijking ook niet gemaakt, en lag het geheel en al buiten onze bedoeling dit te doen.

Verder verklaart Dr. NUNES nog: „Het Gouvernement zal bovendien moreel verplicht zijn om nu reeds de salarissen van de Gouvernements Geneeskundigen te verhoogen daar deze Verordening hunne particuliere inkomsten zeer zullen verminderen."

Wat wij van harte beamen; en ook billijkheidshalve verwachten van het Gouvernement. Juist om het kaartensysteem, zoo goed mogelijk te laten werken en de minder vermogenden, die zich een kaart gekocht hebben, ook voldoende medische hulp te waarborgen tegen betaling slechts van deze kaart. Het Gouvernement zal wel niet rijk worden van deze betaalde armenpraktijk, maar krijgt toch minstens IETS VERGOED door de opbrengst der kaarten, terwijl het vroeger ALLES GRATIS moest verstrekken.

Tegenwoordig zijn er meer min- en onvermogenden te zamen dan er vroeger on-vermogenden alleen waren die van Gouvernementswege geneeskundige behandeling kunnen krijgen.

Dat de min-vermogenden voldoende geneeskundige behandeling kunnen

verkrijgen zonder dat zij boven de draagkracht van hun vermogen hebben te betalen is echter een eisch van den Algemeenen Gezondheidsdienst, waarvan deze Verordening is uitgegaan. Nu zullen die minder vermogenden niet langer opzien tegen het halen van een Dokter, als het noodig is, waardoor de Volksgezondheid wordt gebaat.

Maar daar het arbeidsveld der G. G. is uitgebreid zonder dat de Heeren Doktoren geld mogen eischen van hun patiënten, is het alleszins billijk dat het Gouvernement dien uitgebreiden dienst ook ruimer betaalt.

Althans voor die Doktoren, die nog voor het oude, lagere traktement van vroeger in dienst zijn.

De nieuwere Geneeskundigen zijn hooger gesalarieëerd en hebben bij hun in diensttreding kennis kunnen nemen van den omvang van de Gouvernementsarmenpraktijk, zooals deze in dit jaar werd uitgebreid ook tot de min-vermogenden.

Of het Ziekenfonds zich zelf zal betalen bij verhooging der Dokterstraktementen?

Ons dunkt, het kaartensysteem heeft nog te kort gewerkt en is nog niet voldoende verspreid om reeds nu een oordeel te kunnen uitspreken over het financieël resultaat daarvan.

Maar over eenige jaren, als alles volop marcheert zooals het wezen moet, hopen we, dat het Ziekenfonds zich zelf kan bedruipen. Wij bedoelen het Ziekenfonds in zijn geheel genomen, niet zooals het hier en daar, bijvoorbeeld op de Bovenwinden, werken zal. De groote menigte moet het hem doen. En de slechte jaren, dat er veel zieken zijn met veel geneesmiddelen, moeten te zamen worden genomen met de betere jaren, dat er minder onkosten zijn voor het fonds. Maar afgezien van deze verwachting, de Geneesheeren hebben recht op meer salaris wegens derving van winst uit de particuliere praktijk, door het Gouvernement overgenomen als Gouvernementsdienst.

Dat is een postulaat der Verordening, het Gouvernement zal, ook in deze bezuinigingsperiode, voor deze onafwijsbare consequentie niet terugschrikken.

En het is de verdienste van Dr. NUNES op deze leemte in de Verordening te hebben gewezen.

Waarvoor onzen oprechten dank,

INGEZONDEN.

Regeerings Jubilee.

Ongevraagd advies geven is misschien wel wat onbescheiden, maar soms kan het z'n nut hebben niet *te* bescheiden te zijn.

Bescheidenheit ist eine Zier!
Weiter kommt man ohne ihr.

Dan daarbij, wat te doen staat met het regeeringsjubilee is toch van algemeen belang en van dat „algemeen" ben ik toch ook een deeltje.

Ter zake dus.

Zou er wezenlijk niets voor te zeggen zijn, als men het regeeringsjubilée vereeuwigde door het plaatsen van eenige klokken op bepaalde punten van de stad?

In verscheidene groote steden treft men ze aan en dan 's avonds verlicht, zoodat ze ten allen tijde aan hun doel kunnen beantwoorden, en een ieder weten kan, hoe laat het is.

Dat zoo iets nuttig kan zijn voor *iedereen,* is toch wel duidelijk. Eenieder is graag op de hoogte van zijn tijd.

Daarbij kunnen ze, meer of minder monumentaal geplaatst dienen tot verfraaiing. En het onderhoud zal ook zooveel niet kosten.

Zoo worden hier drie vliegen geslagen in één klap.

Iets nuttigs, iets fraais en niet *te* kostbaar. B. K.

Volharding I. Sparta I.

2—1

De Zondag gespeelde wedstrijd is buitengewoon interessant geweest.

Volharding is sterker dan wij gedacht hadden.

De wedstrijd is in een 2—1 nederlaag voor Sparta geëindigd, welke nederlaag hoofdzakelijk te wijten is aan den invaller-rechtsbinnen, die nooit op zijn plaats stond en tevens veel ballen verknoeide. Gesteund door den wind was *Sparta* in den beginne voortdurend in den aanval en zoo ging het spel door tot ongeveer een paar minuten voor de rust de *linksbinnen* een doelpunt voor *Sparta* wist te maken.

De rust ging in met 1—0 voor *Sparta.*

Na de rust een overompelende aanval van *„Volharding"* die een eerste doelpunt opleverde, even later gevolgd door 'n tweeden en de stand bracht op 2—1 voor *Volharding.*

Nu begonnen de Spartanen weer flink aan te vallen, maar ze konden geen gelijkstelling meer halen.

Henriquez en *Lourens* hebben hun best gedaan, maar zij kregen geen medewerking van de rechtsbinnen.

Naar ik gezien en vernomen heb, verschenen beide elftallen met twee invallers.

„Volharding" is zeker een sterke club; maar niettegenstaande heeft de *voorhoede* van *Sparta* laten blijken, dat ze beter is; daar zij tegen den wind in, verscheidene aanvallen heeft geforceerd.

Bij *„Volharding"* verdient vermelding het spel van de center voor *R. Vos* en *Hart.*

Onder de Spartanen waren de uitblinkers *Henriquez* en *Lourens.*

De scheidsrechter blies einde met 2—1. Hernández.

Berichten uit de Kolonie.

Ala Blanca.

De Zeereerw. Pater EUWENS, Redacteur van onzen kindervriend ALA BLANCA is met mooie plannen uit Nederland teruggekeerd. De kinderkrant is thans dubbel zoo groot geworden en rijk geïllustreerd.

Dat zal welkom zijn bij ons jong volkje.

We wenschen ALA BLANCA een hooge vlucht.

Zilveren Jubilee.

Woensdag 30 Augustus a. s. viert de Weleerwaarde Suppriorin van het Maria-klooster en Hoofd der Meisjesschool op de Playa van Aruba haar zilveren Professiefeest als Dominicanes. 't Is nog vroeg dag, maar als we ons bericht uitstellen tot volgende week, kunnen onze gelukwenschen de geachte Jubilaresse niet op tijd bereiken. Daarom willen we reeds nu dat zilveren jubilee aankondigen.

Want Zuster EMILIA verdient ten volle dat men haar eert op den dag van haar feest. Zij heeft in die 25 jaar zich zelve niet gespaard, maar al de krachten van hoofd en hart ingespannen om nuttig te zijn aan Hare Congregatie tot heil der Katholieke Jeugd. In 1895 trad zij in het Klooster te Voorschoten en legde daar 30 Augustus haar H. Geloften af.

Daarna was Zuster EMILIA voortdurend aan het Onderwijs verbonden.

Na de akte L. O. te hebben behaald was zij werkzaam aan de M. U. L. O. te Schiedam van 1 Sept. 1900 tot 1 Oct. 1903. In dien tijd voltooide zij haar studie en behaalde de Hoofdacte. Van 1 Oct. 1903 - 1 Sept. 1909 was zij Hoofd der school te Schiedam en behaalde nog de diplomas voor Fransch en Handwerken.

1 Oct 1909 opende Zuster EMILIA te Tiel een Muloschool voor meisjes en bleef daar tot zij 11 Oct. 1912 naar de Missie van Curaçao vertrok.

20 Nov. 1912 nam zij het bestuur der school op de Playa van Aruba over, behaalde in 1913 het diploma Engelsch en in 1917 het diploma Spaansch.

De vijf talenten haar door God geschonken heeft de Jubilaresse verdubbeld. Moge de goede God haar krachten lang nog sparen en haar zwaren arbeid zegenen met overvloedige vruchten. Over weer 25 jaar hopen we Zuster Emilia nogmaals te mogen kronen, maar dan met goud.

Van harte gelukgewenscht.

Blijde Inkomst.

Woensdag tegen den avond van denzelfden dag van zijn aankomst werd Pastoor J. M. VAN DER VEER plechtig afgehaald door den dienstdoenden Pastoor, Pater LAMERS, en deed zijn intrede weer in zijn oude parochie van Sta. Rosa.

De muziek begon te spelen, de klokken luidden, bloemen werden gestrooid, Zusters en Fraters, kinderen en groote menschen, omringden den beminden grijzen Herder, die aan zijn beide handen niet genoeg had om alle hartelijkheid in ontvangst te nemen.

Na deze algemeene receptie op het Kerkplein zelf had er nog een kleine receptie in de Pastorie plaats van de meer notabelen, die persoonlijk hun Pastoor kwamen begroeten.

Het was voor Pastoor VAN DER VEER werkelijk een blijde inkomste. Wij heeten ZEerw. nogmaals hartelijk welkom.

Marion N. Cobb.

Deze pracht reuzendriemastschoener zat Zondagmiddag pardoes vast op de ondiepte tegen het Brionplein.

Hoog en leeg ving zij veel wind en zat, vóór dat het anker was neergelaten of de trossen konden worden uitgeworpen!

De twee loodsbooten en *Nellie* zijn toen met vereende krachten aan het trekken gegaan en hadden de schoener er eerder af, dan we dachten.

Het verhalen en opsleepen hield de brug nog wat open en de *Caracas,* die zoo graag had uitgestoomd, fein. Maar om zeven uur, juist toen het donker was, lag de COBB rustig gemeerd aan de Handelskade.

Lekken of andere averij waren er gelukkig niet.

Van een auto die niet rijden wilde.

Het spel speelt Dinsdagavond half zes op het Brionplein.

Hortend en stootend komt een auto voorbij.

Een ieder kijkt hem na.
Daar is iets niet in orde.
Auto komt terug en stopt.
Om niet verder te gaan.
De jongelui, die er in zaten, hebben 't land.
De auto heeft panne.
't Was dan ook een heele pan om 't ding weer aan den gang te krijgen.
Chauffeurs en monteurs deden deksel open en deksel dicht.
Maar de auto stond.
En bleef staan.
Een vriend motorcyclist krijgt een idee!
Een touw gehaald bij de Politiewacht.
Vlaggelijn is er goed voor.
De motor voor den auto gespannen en toen, hard gaat ie!
Toen ging de auto weer te hard en overreed bijna den cyclist.
Ten slotte deed men het handig.
Eenige ferme jongens aan weerszijden duwend, remmend en sturend en de motorist voorop.
Hoe ze zijn thuis gekomen?

Het Wilhelminapark.

De Damesvereeniging *Entre Nous* heeft er van haar werk.

De opbrengst der Lotery werd goed besteed.

De ommuring is bepaald fraai te noemen en de kolommen met lichtbollen zullen het aardig doen, als de lampen branden. Dat zal nu wel spoedig het geval zijn.

Het Park, het eenige op Curaçao, is voor veertien dagen gesloten.

Op den vooravond van Koninginnedag zal dan met recht de schitterende kroon op het werk van geduld en volharding worden gezet.

Eere aan de Dames!

Met name aan Mejuffrouw REBECCA HENRIQUEZ,

Onze Haven.

Naar men ons mededeelt is met de VAN RENSSELAER hier aangekomen de ingenieur A. C. BURGDORFER in verband met nieuwe werkzaamheden aan de *West Werf,* de ligplaats der K. W. I. M.booten. Dat het Gouvernement het oordeel eens vrage van dezen deskundige omtrent inrichting van Waaigat en Schottegat. Ook hopen wij, dat ZEd. ook eens zijn aandacht wijden zal aan een breekwater in het verlengde van het fort Amsterdam. De stroom zal dan niet zoo hevig op de haven staan en het binnenloodsen der schepen vergemakkelijken.

De Koloniale Raad.

Maandagavond had de eerste algemeene vergadering plaats onder voorzitterschap van den nieuwen President, de Heer C. S. GORSIRA JPEZ, die werd toegesproken namens den Raad door Mr. W. CH. DE LA TRY ELLIS. Ook het nieuwe lid H. PERRET GENTIL werd in deze vergadering geïnstalleerd en hield zijn maidenspeech. Verder was onder de Ingekomen stukken een Brief van Z. Exc. den Gouverneur waarin Zijn Excellentie, na kennisneming der Notulen over het begrootingsdebat, zeer tot zijn leedwezen zich wel verplicht rekende den Raad mede te deelen, dat de Heer PRAKKEN diens volmacht was te buiten gegaan bij het instellen eener vergelijking tusschen studie en opleiding, van den Bisschop en den Dominee. De waardeering van dergelijke studie valt buiten de bevoegdheid van een leek, overigens wordt de positie van Z. D. H. den Apostolisch Vicaris, met rechtsgebied over de zes eilanden onzer kolonie algemeen erkend en geëerbiedigd.

De quaestie VAN DER BREGGEN werd zeer gelukkig opgelost. Er is een tweevoudige lezing van het geval, dat overigens van zulk een ouden datum is, terwijl de Heer VAN DER BREGGEN inmiddels sinds lang de Kolonie heeft verlaten, dat de Kol. Raad al heel weinig meer antwoorden kan op het request en de afdoening der zaak verder wel moet overlaten aan de bevoegde autoriteiten die te beslissen hebben in geschillen tusschen Rijksambtenaren, tot welke categorie Z. Exc. de Gouverneur en de Directeur van Openbare Werken behooren.

Directeur O. W.

Ook is met de VAN RENSSELAER hier aangekomen de Heer H. B. BAKKER de nieuwe Directeur van Openbare Werken.

Welkom!

Postzegels.

De Gouverneur van Curaçao heeft, den Raad van Bestuur gehoord, besloten:

Te bepalen, dat op den 1sten September a. s.:

1o. buiten gebruik zullen worden gesteld de thans in gebruik zijnde frankeerzegels van ½ cent, 1 cent, 2½ cent, 5 cent, 10 cent, 12½ cent en 22½, briefkaarten van 2½ cent en 2½ + 2½ cent en gezegelde briefomslagen van 5 cent en 12½ cent; met bepaling, dat die postwaarden, mits gaaf en ongeschonden, tot ultimo September a. s. op de post- en hulppostkantoren ingewisseld kunnen worden tegen geld of gangbare postwaarden;

2o. in gebruik zullen worden gesteld:

a. nieuw-model frankeerzegels van 5 cent, 10 cent en 12½ cent en frankeerzegels van 20 cent en 35 cent,

b. briefkaarten van 7½ cent, 7½ + 7½ cent, 12½ cent en 12½ + 12½ cent,

c. nieuw-model gezegelde briefomslagen van 12½ cent en gezegelde briefomslagen van 7½ cent (5 + 2½ cent en 20 cent (12½ + 7½ cent).

Curaçaosche Handel-Maatschappij.

Aan het verslag over het boekjaar 1921 ontleenen wij het volgende:

De toestand van den wereldhandel was in 1921 nog steeds buitengewoon ongunstig en wij leden daaronder ook in het gebied waar onze Maatschappij meer in het bijzonder werkzaam is. Hoewel sommige kantoren meer bevredigende resultaten gaven dan andere, overtroffen de verliezen en de noodzakelijke afschrijvingen op debiteurende winsten, zoodat de exploitatierekening met een debetsaldo sluit. Aangezien ook in de verliezen der overzeesche vestigingen een groot deel afschrijvingen op debiteuren schuilt, moesten wij in de eerste plaats ons debiteuren-reserve opofferen. Ter dekking van het verdere verlies boekten wij in de voorgaande jaren gevormde reserve voor koersverschillen, die voor hare oorspronkelijke bestemming gelukkig niet behoefde te worden aangesproken, op de Winst- en Verliesrekening terug en verminderden de reserve voor Buitengewone Omstandigheden tot f 237,620.58. Dit bedrag volstaat om de volgens de laatste gegevens bekend geworden verliezen van de La Guaira, Puerto Cabello en Barranquilla-kantoren, waarvan het boekjaar op 30 Juni eindigt, te compenseeren.

Al moeten wij op grond van de Winst- en Vierliesrekening tot ons leedwezen voorstellen geen dividend uit te keeren, zoo kunnen wij niettemin een Balans overleggen met de gerustsstellende verklaring, dat het kapitaal en de statutaire reserve onaangetast bleven, terwijl de vaste bezittingen met lage cijfers te boek staan.

Het verleden jaar voor de betaling der Dividend en Tantième-belasting gereserveerde bedrag ad f 9,868.27 bleek f 1,808,8 te hoog. Deze som werd bij de rekening „Onverdeeld Dividend" gevoegd.

Als alle teekenen niet bedriegen gaat men in de tropische landen, waar onze Maatschappij het zwaartepunt harer belangen heeft, gaandeweg een economische opleving tegemoet, waarvan ook onze New-York, Antwerpen en Amsterdam kantoren den gunstigen invloed zullen ondervinden. Intensief wordt gewerkt aan de reorganisatie der overzeesche vestigingen met het doel de bedrijfrisico's voor de toekomst in te perken. Aan de verlaging der algemeene onkosten wordt in alle kantoren de noodige aandacht besteed.

Door het overlijden op November 1921 van onzen hooggeachten Directeur, den Heer J. JANSE, ontviel ons een volijverig en trouw medewerker, aan wiens nagedachtenis wij met weemoed deze woorden van respectvolle erkentelijkheid wijden.

In de daardoor ontstane vacature werd dd. 27 December d.a.v. voorzien door de benoeming van den Heer W. MEERWALDT JR. die sedert 1 Januari 1919 als procuratiehouder van ons Hoofdkantoor werkzaam was.

Phosphaat.

Het Duitsche stoomschip „INGRID HORN", groot netto 2516 M3, gezagvoerder H. Paetz, komende van Jacmel, is den 27n Juli ll. te Newport aangekomen, en is den 30n. Juli — na in de stad andere lading er bij te hebben ingenomen — met bestemming naar Hamburg vertrokken.

Het Duitsche stoomschip "HENRY HORN", groot netto 2317 M3, gezagvoerder H. Koch, komende van Maracaibo, is den 3n Augustus ll. te Newport aangekomen, heeft aldaar 1.290.200 K.G. phosphorzure kalk ingenomen, en is den 6n Augustus — na in de stad andere goederen er bij te hebben ingeladen — met bestemming naar Hamburg via Port au Prince vertrokken.

MUZIEKUITVOERING.

Programma

1 The Golden West Marche — F. H. Losey
2 Gyptis Ouverture — F. July
3 Hymenee Valse — E. Wesly
4 Fantaisie sur "Tosca" — G. Puccini
5 Adagio De La Sonate Pathetique — L. Beethoven
6 Lucie De Lammermoor Fantaisie — G. Donizetti
7 Sara Danza — Mislan
8 Noisy Bill Two-Step — F. H. Losey.

Zondagavond om 7.30 uur. BRIONPLEIN

Posterijen.

Onafgehaald en onbestelbaar bevonden brieven:

(Van de vorige week.)

Aangeteekunde stukken:

Henri Vandreuil, L. Gonzalez Villasmil, Banco de Venezuela, Maria Wip de Neffer, Alberto Pitres, Augustin Coffie, Julia Argus, Daniel Evertsz, Elisa A. C. de Pirreld, J. G. Kramer, G. H. O. C. Gomez.

Gewone stukken

Elisa A. de Lima, Ceremias Cardonas Mosquera, Johanna Nestroford, Carlos Finiz, Merencia Eujenia, Jeannette Schotborg, Modesta Naaba, The Barber Asphalt Company, Margarita Pietersz, Willem Albertus, H. Dorpens.

Aangeslagen stukken:

H. V. Lloyd, W. P. Mc. Intyre, Mavemiliano Celacio, P. Boom.

Een alarmeerend bericht.

De *N. R. Ct.* bevatte 19 dezer het volgende bericht:

Men seint ons dd. 18 dezer uit Willemstad:

De troepen zijn in de haven heden met stakers slaags geweest, waarbij eenige gewonden zijn gevallen.

Het gebouw van den Koninklijken West-Indischen Maildienst werd belegerd en met steenen gebombardeerd.

Er is een aanval gedaan op de pier, waarop de Amerikaansche vlag wapperde."

Het Koloniale Weekblad laat hier op volgen:

Het zou niet goed zijn, hierover licht heen te loopen. Reeds de omstandigheid, dat de pers het noodig gevonden heeft deze tijding te seinen, wijst op eene gebeurtenis van beteekenis, al moge de directie van de K. W. I. M. dan geen eigen berichten ontvangen hebben.

De staking schijnt tot buitensporigheden geleid te hebben, waarvan de omvang naar dit telegram niet te berekenen valt. Wij kunnen er dan ook

niet veel van zeggen. Dat de troepen er aan te pas zijn moeten komen, doet vermoeden, dat men tot gewelddadigheden is overgegaan. Welke pier aangevallen is, kunnen wij uit het bericht niet opmaken. En wat die vreemde vlag daar wel deed!?"

Ja dat vraagt thans eenieder hier op Curaçao. Tot dusverre, reeds een maand na het gebeurde, hebben we nooit over die Amerikaansche vlag hooren reppen.

En van die pier zal ook wel niemand weten, wat er mee bedoeld wordt.

Het Kol. Weekbl. vervolgt:

Dit hadden we geschreven toen wij het volgende officieele bericht, uit de Staatscourant overgenomen, lazen:

„Blijkens den gouverneur van Curaçao ontvangen telegrafisch bericht hebben stakende bootwerkers op 17 dezer feitelijkheden gepleegd tegen den hoofdagent van de Stoomvaart Maatschappij Koninklijke West-Indische Maildienst; zij verwekten opstootjes, welke de politie gewapenderhand heeft onderdrukt en waarbij één doode en eenige gewonden zijn gevallen. Tegen den avond was de rust hersteld."

Onze meening, dat wij met iets ernstigs te doen hebben, wordt bevestigd. De aanval schijnt van het gebouw der K. W. I. M. op den heer Menkman persoonlijk overgeslagen te zijn.

Waarom komt dit bericht van de Regeering nu niet minder dan twee dagen na het particuliere?

Prof. de Josselin de Jong.

Dr. J. P. B. de Josselin de Jong, bekend om zijne ethnografische artikelen over Curaçao, is benoemd tot buitengewoon hoogleeraar te Leiden vanwege het Leidensche Universiteitsfonds.

Een veelbeteekenend ontslag.

De „Tijdt" schrijft:

„Naar wij vernemen, hebben hoofdredacteur en uitgevers van het liberale weekblad „De Amsterdammer" (Groene) aan Dr. Fred. van Eeden een schrijven gericht met de mededeeling, dat zij hem van 1 Juli a. s. af niet meer als redacteur van het blad zullen beschouwen.

Men heeft van liberale zijde wel eens het „Catholica non leguntur" betwist. De liberale persorganen zorgen echter geregeld voor feiten, om de waarheid der opzettelijke uitsluiting van het katholieke geestesleven te bewijzen.

Dat dr. Van Eeden in het blad propaganda zoude maken voor zijn katholieke overtuiging is maar een voorwendsel. Immers wie objectief de stukken las, welke deze schrijver de jonste maanden tot „De Amsterdammer" bijdroeg, zal erkennen, dat hij zich zorgvuldig onthield van alles, wat naar propaganda zweemde, en bij voorkeur niet-katholieke personen en verschijnselen op ruimhartige wijze besprak. Hadde hij overigens propaganda gemaakt voor theosofie of welke andere dwaalleer ook, hadde hij zelf als Frans Coenen in hetzelfde weekblad geschreven, dat het beter zou zijn geweest, indien Christus niet verrezen ware, hoofdredactie en uitgevers zouden hem rustig zijn gang laten gaan. Maar hij had op zijn katholieke overtuiging durven zinspelen, — en nadat breeddenkenden heeren tevergeefs hadden getracht, om hem tot het smoren daarvan te bewegen, hebben zij hem de deur gewezen. Juist als hun vaderen in de schoolstrijd hebben gedaan, toen zij de Scholen voor de liberale zoontjes bouwden, en den Katholieken hun belastingpenningen voor die niet begeerde en verafschuwde school afnamen; of zooals liberalen in ons land en overal, waar zij de baas zijn plegen te doen, om Katholieken uit alle betrekkingen en deelneming in het vaderlandsche geestesleven uit te sluiten.

Het aan dr. Van Eeden gegeven ontslag vormt de nieuwste bijdrage tot de geestestyrannie en het onverdraagzame dompersysteem, dat tot het wezen zelf van het vrijheid-voor-allen-huichelende liberalisme behoort."

Eugen de Rubini.

Velen van onze lezers, die den eenmaal beroemden telepaath Eugen de Rubini minstens uit de kranten kennen, zullen zeker belang stellen in zijn verdere lotgevallen, die allesbehalve fortuinlijk voor hem zijn.

Een lezer van de „Indische Courant", die eenigen tijd geleden uit San Francisco kwam, vertelt in dit blad het volgende over hem.

„Ik heb dezer dagen een aardige ontmoeting gehad. In California-street is een cafeteria geopend, Old-Holland wordt deze gelegenheid genoemd, eigendom van een paar Hollanders. Meisjes als Zeeuwsche boerinnetjes gekleed, bedienen het publiek, en tegen matigen prijs is er een Hollandsch gerecht te krijgen, zooals hustpot met klapstuk, boerenkool met worst, enz. Aan den wand hangen een tiental schilderijen van een Amerikaanschen schilder, copieën van Nederlandsche Ansichtkaarten; alles is hier typisch Hollandsch.

In deze gelegenheid ontmoette ik Eugen de Rubini, den eens beroemden telepaath, die er zaalchef is. Arme kerel! In Amerika gekomen, een land waar een ieder eigenlijk in een haast leeft, waar het een drukte van belang is, kon Rubini zijn gedachten niet meer concentreeren. Hij was telepaath af."

Men zal zich ook herinneren, dat de Rubini tijdens een zijner Haagsche séances plotseling verliefd werd op een van onze Haagsche schoonen en hoe dit huwelijk in een minimum van tijd onder buitengewoon groote belangstelling werd voltrokken.

Deze oud-stadgenoote is Rubini ondanks al zijn misère trouw gebleven en vertoeft ook in San Francisco. Zij heeft een emplooi gevonden als bioscopejuffrouw, die de menschen de plaatsen aanwijst. Zoo zijn Rubini en zijn vrouw bezig geld te verzamelen — hij als zaalchef en zij als bioscopejuffrouw — om weg te komen uit deze stad en uit het land, dat hun weinig goeds, maar veel ellende heeft gebracht.

PROGRAM

VAN HET VOLKSFEEST TE GEVEN DOOR HET BESTUUR VAN ARUBA OP DEN 31STEN AUGUSTUS 1922 TER VIERING VAN DEN VERJAARDAG VAN

H. M. de Koningin

EERSTE GEDEELTE.

's Voormiddags

1e *6 uur.*

Bij het vallen van een schot, zal het hijschen der vlaggen door draaiorgel muziek voor het Fort Zoutman opgeluisterd worden.

2e *7—8 u.*
Op den Steiger.

a. Sprietloopen te water. 1e prijs f. 2.— en 3 pr. à f. 1.—
b. Wedstrijd in kano's. 1e pr. f. 2.50, 2e pr. 1.50. 3e pr. f. 1.—

3e *8—9 u.*
Voor het Gezaghebbershuis.

Wedstrijd met hindernissen. 3 prijzen à f. 1.—

4e *9—10 u.*
Voor het woonhuis van den Heer Hendrik de Veer.

Wedstrijd met levende kruiwagens. 3 prijzen à f. 2.—

5e *11—12 u.*
Voor het woonhuis van den Heer wnd. Gezaghebber Kwartsz

Naar geldstukken grijpen uit een bak met water. 1e pr. f. 2.50, 2e prijs f. 150. 3e prijs f. 1.

TWEEDE GEDEELTE.

's Namiddags

6e *1—2 u.*

Wedstrijd met zeilbooten. Te volgen weg: Gouvernementssteiger, Boca Pabao, Mond Paardenbaai, Gouvernements-steiger. 1e prijs f. 7.50. 2e. prijs f. 5.—, 3e prijs f. 3.—

7e *2—3 u.*
Voor het woonhuis van den Heer B. S. Eman.

Naar prijzen happen. 3 prijzen à f1.—

8e *3—4 u.*
Voor het woonhuis van den Heer L. J. M. Henriquez.

Geblinddoekt naar het ei slaan. 3 prijzen à f. 1.—

9e *4—6 u.*
Voor het woonhuis van den Heer D. Croes.

Ringsteken te paard (of ezel). 1e pr. ter waarde van f. 10— 2e pr. ter waarde van f. 7.50, 3e pr. ter waarde van f. 5.—

DERDE GEDEELTE.

's Avonds

10e *7—8 u.*

Bioscoopvoorstelling voor de kinderen van de Openbare en Bijzondere scholen.

11e *8—9 u.*

Bioscoopvoorstelling voor het publiek.

12e *9 uur.*

SLOT. *Voor het woonhuis v. d. Heer wnd. Gezagh. Kwartsz*

VUURWERK.

De Commissie belast met het regelen en leiden van het Volksfeest op den Koninginneverjaardag alhier noodigt beleefd alle inwoners van het eiland uit, om op dien dag te vlaggen en des avonds hunne huizen te illumineeren.

Namens de Volksfeestcommissie,

De Voorzitter, P. J. Frigerio. De Secretaris, H. Oduber.
Leden.
J. G. Eman, Bertran Croes, Willy Ruiz.

Naschrift der Redactie.

Uit Aruba bereiken ons klachten over de samenstelling der feestcommissie.

Daaraan zal wel niet veel meer te veranderen zijn.

Maar ook vindt men het jammer, dat ditmaal de schooljeugd is uitgeschakeld en de algemeen zoo gezochte aubade der kinderen voor de officiëele Gezaghebberswoning achterwege blijft.

Nu krijgt men een Nationaal feest zonder Nationale liederen. Want de muziek die 's ochtends spelen zal is, schrik niet, die van een draaiorgel. De Nationale liederen staan daar niet op.

Jammer dat de Banda S. Michael niet optreedt, die zou 't hem kranig leveren en meer in den geest van het feest.

Is het nu te laat om die jeugdige muzikanten alsnog uit te noodigen?

Officiëele berichten.

De Gouverneur heeft bepaald, dat, met inachtneming der daaromtrent overigens bestaande voorschriften, de verjaardag van Hare Majesteit de Koningin, op den 31sten Augustus a.s. op de volgende wijze zal worden gevierd:

1o. bij zonsopgang zullen de vlaggen op de forten van dit eiland, op de openbare gebouwen en op de gouvernementsvaartuigen, welke binnen deze haven liggen, worden geheschen terwijl zij met zonsondergang zullen worden gestreken;

2o. de Gouverneur zal des voormiddags te tien ure audientie verleenen ten Gouvernementshuize.

Aan den technisch ambtenaar van den Rijkswaterstraat P. Barentsen is wegens eindiging van zijn detacheering, eervol ontslag verleend als opzichter bij het Departement van Openbare Werken in deze kolonie.

Aan den brievenbesteller A. C. Heyzer is tot verder herstel van gezondheid een maand verlofsverlenging verleend.

Mej. S. C. Croes is op haar verzoek eervol ontheven van hare tijdelijke werkzaamstelling als kweekelinge bij de voorbereidende klassen aan de Wilhelminaschool.

De agent van politie G. E. Heyliger op St. Eustatius is tijdelijk belast met de functien van cipier van het huis van bewaring aldaar, en de agent H. F. Kruythoff met die van deurwaarder bij het kantongerecht op dat eiland.

De tijdelijke kommies der belastingen W. J. E. de Wever is op zijn verzoek eervol ontheven uit die functien.

Sport di Bicicleta.

Esnan koe kier toema parti na poestamentoe i „pasamentoe di rinchi" riba Bicicleta pa dia 31 di Augustus, por ta asina bon di doena nan nomber por escrito o verbalmente na un di e Señornan koe su nomber ta figura aki bao.

P. B. Gorsira (kantoor di Ontvanger)
P. H. Landzaat (Fort 10)
B. Maduro (Maduro's Bank)
P. C. Gorsira (Drukkery Cur Courant)
van Henegouwen (Cartagenastraat)
'T Sas (Kantoor Openb Werken.)
M. W. C. Schotborgh. (W. I. & S. A. T. Co)

Wielersport.

Zij die wenschen deel te nemen aan de op 31 Augustus te houden, wielerwedstrijden of wedstrijden in 't ringsteken op fietsen worden verzocht zich 't zij schriftelijk of mondeling op te geven aan een der onderstaande adressen.

P. B. Gorsira (Ontvangerskantoor)
P. H. Landzaat (Fort No. 10)
B. Maduro (Maduro's Bank)
P. C. Gorsira (Drukkery Cur Courant)
van Henegouwen (Cartagenastraat)
't Sas (Depart Openb Werken)
M. W. C. Schotborgh (W I & SATCO)

Namens de Feestcommissie
De Voorzitter.
P. B. GORSIRA.

3—3

BUITENLAND.

Wat de Russen beweren.

Het lid der Russische delegatie, de heer Sokolnikof, heeft aan vertegenwoordigers der pers een uiteenzetting gegeven over het vraagstuk van de credieten en schulden en het tusschen deze beide problemen bestaande verband.

De heer Sokolnikof ving zijn betoog aan met er aan te herinneren, dat de Russische delegatie van meet af aan op het verleenen van credieten heeft aangedrongen. Het daarbij door haar ontwikkelde program heeft echter in zeker opzicht tot misverstand aanleiding gegeven. Men schijnt te gelooven, dat de Russische republiek valt of staat met de credietverleening. Deze opvatting stemt echter niet met de werkelijkheid overeen. De gevraagde credieten zijn noodzakelijk voor een sneller en vlottere ontwikkeling van Rusland. Zij zullen het uur, waarop Rusland weer hersteld zal zijn van de gevolgen van den oorlog, van de blokkade en van den hongersnood natuurlijk bespoedigen. Maar men bedenke, dat alle landen ten gevolge van den oorlog hebben geleden en dat de positie van Rusland daarbij uit den aard der zaak ongunstiger is, omdat het drie jaar langer oorlog heeft moeten voeren als gevolg van de militaire interventie.

Indien Rusland crediet krijgt, zoo vervolgde de heer Sokolnikof zijn betoog, zijn wij bereid daarvoor zekere offers te brengen, wij zouden dan tot op zekere hoogte onze schulden kunnen erkennen, voor zoover mogelijk, een schikking kunnen aangaan met de voormalige bezitters van genationaliseerde eigendommen. Wij zijn ter dezer zake tot een compromis bereid. Dit wil echter nog niet zeggen, dat wij dus capituleeren, dat wij ons overwonnen verklaren. Men heeft ons door militaire interventie niet in zulk een positie kunnen brengen en men zal er nooit in slagen zulk een toestand in het leven te roepen.

Bij de annuleering der schulden hebben niet alleen de communisten belang. De groote massa der boeren is er evenzeer bij betrokken. De boeren, die 85% der Russische bevolking vormen, hebben er een zuiver geldelijk belang bij, dat de schulden niet zullen worden erkend. Het bedrag van 340 millioen gouden roebels, dat Rusland vóór den oorlog aan rente op zijn schulden moest betalen, werd voor een belangrijk deel door de boeren opgebracht. Het is voor de boeren dus geen communistisch belang, dat de schulden niet worden erkend. Het is een zaak van zuiver eigenbelang. De imperialistische oorlog, samen met het latere optreden der Entente heeft hen geruïneerd. Begrijpelijkerwijze is de leuze om de schulden niet te betalen dan ook zeer populair onder de boeren. De Sovjetregeering kan derhalve slechts dan de instemming der boeren verwerven voor de erkenning der schulden, indien zij tegenover hunne bezwaren het argument kan stellen dat het buitenland financiëele hulp biedt. Alleen in dit geval kan de Sovjetregeering tot de groote massa gaan met het voorstel om de schulden te erkennen. Eerst als alle vraagstukken zijn opgelost en vaststaat, dat Rusland credieten krijgt, kan het een algemeene overeenkomst onderteekenen.

Het schijnt, aldus spr., dat er een zekere strooming aan het werk is, die niet kan doen verwachten, dat men in Den Haag tot zulk een algemeene overeenkomst zal geraken. Want in plaats van mede te werken tot een overeenkomst schijnt deze strooming veeleer saboteerend te werken. Deze tendenz wordt gesteund door de agitatie in het buitenland van het Comité van voormalige Russische financiers en industrieëlen, welk comité reeds zooveel goeden raad aan de Fransche regeering heeft gegeven. In de Fransche pers heeft men een communiqué van dit Comité kunnen lezen, waarin uiteengezet wordt, dat aan de Sovjetregeering deze toch niet goed zou weten aan te wenden en ten tweede omdat de val van het bolsjewisme er door vertraagd zou worden.

Over den val der Russische regeering wordt echter reeds zoolang gesproken, zij was het echter, die vele regeeringen na zich heeft zien vallen en, behalve de regeering van Lloyd George, is zij thans de oudste van Europa. Niettemin heeft de agitatie van het comité invloed op zekere Europeesche politieke kringen, zulks in weerwil van het feit, dat de mededeelingen van het comité weigerig en tendentieus zijn. Inderdaad, het comité geeft een valsche voorlichting! Anderzijds begint men in de pers de Russische delegatie te beschuldigen van het voeren van propaganda, met name doordat zij op den toestand aldaar een gunstiger licht zou werpen dan met de werkelijkheid in overeenstemming is. Men vroeg ons ter conferentie inlichtingen en cijfers. Indien wij deze geweigerd hadden, zou men hebben gezegd: de Russische delegatie wil den waren toestand verbergen! Thans nu wij wel inlichtingen hebben gegeven zegt men: deze lieden voeren propaganda! Inderdaad, het is een moeilijke positie, waarin wij verkeeren.

Op twee belangrijke feiten, die niet te ontkennen vallen, moet echter de aandacht worden gevestigd:

1e. De ramingen van den oogst zijn zeer gunstig. Wij beschikken dienaangaande over zeer nauwkeurige gegevens. De kritieke datum voor den oogst is 15 Juni; op dat tijdstip kan men weten, hoe de opbrengt zal zijn. Welnu, de gegevens van dien datum bevestigen onze aanvankelijke raming. De oogst van dit jaar zal die van verleden jaar met 25% à 30% te boven gaan.

2e. De stabilisatie van den roebelkoers.

De streken waar hongernood heeft geheerscht, hebben intusschen nog hulp noode met name voor de voeding van ouderlooze kinderen en voor de voorziening der bevolking met landbouwgereedschappen, enz. Volgens een bericht in de bladen moet de A. R. A. — d.i. de Amerikaansche hulpactie — haar bijstand na 1 September a. s. alleen nog maar aan de kinderen doen komen, terwijl na 1 Januari 1923 de steunverleening geheel zal ophouden.

Men heeft de vraag gesteld, hoe het mogelijk was, dat de gunstige oogstvooruitzichten reeds van invloed konden zijn op de prijsbeweging. Dit is echter een volkomen natuurlijk verschijnsel. Het enkele vooruitzicht van een grooten oogst doet de prijzen der andere levensmiddelen dalen. Ook het weder bevaarbaar worden van de rivieren na den wintertijd is van invloed geweest. Er was in sommige districten namelijk nog graanvoorraad. Het transport was alleen niet mogelijk. Terwijl b.v. in Samara honger werd geleden, bevond zich in het gebied van den Dnjepr buitensporig veel graan. Toen er dan ook weer gevaren kon worden, trad op de markt vanzelf een baisse in, die nog bevorderd werd door den beteren toestand, waarin het spoorwegverkeer na den wintertijd geraakte. Een en ander oefende pressie uit op de markten in geheel Rusland.

Wat betreft de levensmiddelenvoorziening, wat betreft den monetairen toestand en wat onze algemeene positie aangaat is het ergste oogenblik van Rusland thans voorbij. Wij zijn een nieuwe periode ingetreden. De goede graanoogst zal het nationale inkomen met meer dan een milliard gouden roebels doen stijgen. Wij zijn bereid tot het doen van zekere concessies om tot een algemeene overeenkomst te geraken. Indien ons echter geen credieten worden verleend, welnu de sovjet republiek kan wachten en zij zal wachten! Rusland zal dan niet betalen en de schuldeischers zullen er bij verliezen. Wij zijn er van overtuigd, dat de toestand het volgend jaar voor ons veel beter zal zijn en men zal ons dan natuurlijk minder tot concessies bereid vinden. Ons optimisme is gegrondvest op het feit, dat Rusland een landbouwend land is, dat zich dus veel sneller zal kunnen herstellen dan een industrieele staat. De boeren zijn door den oorlog en nog meer door de revolutie ontwaakt. Vóór 1914 verrichtten zij hun arbeid als het ware slapend. Thans zijn zij ontwaakt. Het millioen Russische boeren, dat uit Duitsche krijgsgevangenschap is teruggekeerd, is een millioen instructeurs op landbouwgebied geworden. De landbouw wordt dientengevolge intensiever beoefend, terwijl een betere opbrengst wordt verkregen.

U gelooft dit alles natuurlijk niet voetstoots, zoo eindigde de heer Sokolnikof glimlachend zijn uiteenzettingen, doch na enkele maanden, na enkele jaren wellicht, zien wij elkaar weer en dan zullen de feiten daar zijn. Wil men onze mededeelingen verifieeren, welnu, laat men dan betrekkingen met Sovjet-Rusland aanknoopen. Men kan diplomatieke agenten en consuls zenden, die zich precies van de toestanden op de hoogte kunnen stellen. Het zenden van een commissie, geeft geen voldoenden kijk op den stand van zaken.

Naar aanleiding van deze uiteenzettingen ontwikkelde zich eenige gedachtenwisseling, waarbij de heer Sokolnikof nog mededeelde, dat de buitenlandsche handel staatsmonopolie blijft. De opvattingen der sovjetregeering ten aanzien van dat monopolie zijn echter soepeler geworden.

De boeren mogen thans hun belastingen niet meer in natura voldoen, zij moeten geld betalen. Daardoor worden zij genoodzaakt hun graan te verkoopen, hetgeen een daling der prijzen ten gevolge heeft. In April is een einde gemaakt aan de credietverleening aan de trusts, waardoor deze gedwongen worden groote hoeveelheden goederen op de markt te brengen.

Wij bedienen ons, zoo vervolgde spr. dus van de kapitalistische financieele techniek, hetgeen echter nog geenszins wil zeggen dat wij ons geheel op kapitalistischen grondslag plaatsen. Het is intusschen niet onze bedoeling dat de staat alles in handen houdt; wij zijn bereid een zeker arbeidsveld voor de buitenlandsche kapitalisten open te laten.

Ten slotte deelde de heer Sokolnikof nog mede, dat de heer Krassin een brief zal richten aan Sir Philip Lloyd Greane over het feit, dat deze zich verleden week in een redevoering in de subcommissie over den particulieren eigendom beroepen heeft op een uitlating van Krassin, volgens welke het weinig moeite zou kosten de teruggave van 90 pct. der bezittingen te regelen. Dit citaat berust volkomen op een dwaling en de heer Krassin zal dan ook de aandacht van Sir Philipp Lloyd Greane hierop vestigen. (Corr. Bur.).

Het Palestina-mandaat.

De Raad van den Volkenbond is half Juli te Londen bijeengekomen. Als voornaamste punt vond hij op de agenda de vaststelling van de mandaten, t.w. dat van Frankrijk voor Syrië, Libanon, een gebied in Oost-Afrika, Togo en Kameroen; van België voor een ander deel van Oost-Afrika; van Groot Brittannië voor zijn gedeelten van Togo en Kameroen, voor Tanganjika en Kenya, alsmede *last not least* voor Palestina. Deze vaststelling had in Februari 1921 reeds tot de destijds te behandelen punten behoord, maar een protest van de Amerikaansche regeering, die zonder tot den Volkenbond te behooren, toch wil meespreken als dit in haar kraam te pas komt, had toen tot uitstel verplicht. De onderhandelingen van de betrokken mogendheden met Washington hadden nu eindelijk tot overeenstemming geleid, behalve voor de verhoudingen in de Mesopotamiëkwestie, die hangende blijft.

Wij hebben t.d.p. meermalen gelegenheid gevonden om in herinnering te brengen, dat een voorloopig aangewezen mandataris zelf een ontwerp maakt voor den tekst waarin het definitieve mandaat zal zijn vervat. Dit ontwerp komt, nadat het, voor zoover noodig, door de betrokken staten, leden van den Volkenbond, in behandeling is genomen, ten slotte bij den Raad van den Volkenbond. Behalve de boven vermelde mandaten zijn er andere toegewezen in Z.W.-Afrika en in de Stille Zuidzee. Maar in Londen ging 't nu om de vermelde. Door het voorafgegane overleg vlotte de afdoening in het algemeen goed, dit gold echter niet voor het mandaat over Palestina, dat veel voetangels en klemmen op te ruimen gaf, en voor dat van Syrië, hoe eenvoudig of dit ook leek. Men weet het, Palestina zou niet eenvoudig aanvaard worden zooals het was, om dan in min of meer spoedige evolutie in de richting van zelfstandigheid te worden ontwikkeld, maar minister Balfour had in 1917 reeds de bedoeling uitgesproken om er den Joden een eigen tehuis, een eigen bestaan, een nationalen staat te bezorgen. De benoeming van Sir Herbert, een Israëliet, tot eerste gouverneur-generaal, zette dadelijk de bakens in de richting uit. Frankrijk en Italië stemden toen daarmede in. Ternauwernood was echter deze eerste zet gedaan, of van alle zijden kwamen bezwaren op.

De Britsche regeering had de bewaking van de heilige plaatsen toegedacht aan een comité samengesteld uit vertegenwoordigers van verschillende godsdiensten, immers zoowel joden, als moslemin, als christenen, van alle kerken, hechten aan die heilige oorden. Het Vaticaan kwam hiertegen in verzet. In Mei 1922 richtte Kardinaal Gasparri, namens den Paus, een formeel protest tot den Volkenbond, zoowel tegen de bevoorrechte plaats aan de Israëlieten toegedacht, als tegen de wijze van samenstelling van dit comité.

De Arabieren, die Palestina als hun land beschouwen, kwamen onder allerlei vorm in verzet tegen het Britsche voornemen. Een delegatie van Arabieren is sedert Augustus 1921 druk doende om in Europa stemming te maken tegen het ontwerp Britsche mandaat. Onder Moesa Kiazim pasja el Hoesseini is zij vooral te Londen en te Genève werkzaam gebleven. Zij heeft het zoover weten te brengen, dat zij aan den R. v. d. V. tijdens diens zitting te Londen, een petitie kon overhandigen, mede onderteekend door verscheidene leden van Hoogeren Lagerhuis, om een nieuw uitstel verzoekend, voor de behandeling van het mandaat. Op allerlei wijzen hebben de Arabieren in Palestina zelf uiting gegeven aan hun wrevel tegenover de vreemde inmenging en indringing, van het persoonlijk plagend optreden, tot de groote werkstaking toe.

Tusschen deze zaken door is veel agitatie gewekt in verband met de plannen van ing. Rüttenberg, een Russ. jood, (wien men de neiging toeschreef de Duitsche nijverheid te bevoorrechten), om de waterkracht van Palestina in electrischen stroom om te zetten.

In Amerika bestaat bij velen sympathie voor de vestiging van het nationaal joodsche tehuis, maar de regeering gaf daarnaast ook aandacht aan economische belangen, die haar niet zoo dadelijk deden toeslaan. Zij vergde en verkreeg er gelijkstelling voor den handel van alle naties, hetgeen Engeland gelegenheid ontneemt om zijn mandaatrechten in voorrechten om te zetten.

Onder de joden zelf zijn twee stroomingen. De bezadigden wenschen het verkrijgen van een bescheiden zelfstandige plaats in de groote Arabische gemeenschap (700.000 z.) te waardeeren, de orthodoxen daarentegen willen van geen halfheid hooren, zij zouden wenschen Palestina tot een joodschen staat te maken. Het Zionisme en de joodsche immigratie is voor hen minder een zaak van utiliteit en menschlievenheid, dan godsdienst. Eigenaardig is dat, evenals in Britsch-Indië, hindoe en mohamedaan op de grens van Europa en Azië bolsjewijk en mohamedaan elkaar gevonden hebben, niettegenstaande zij zich *au fond* vijandig voelen in denken, willen en verlangen, nu in Palestina ook mohamedaan en katholiek samengaan, zich zelfs in clubs vereenigen tot een anti-Zionistische beweging.

In afwachting van de vergadering van den R. v. d. V. achtte de Britsche minister van koloniën het raadzaam alle partijen duidelijk te maken, hoe hij zich de verhoudingen in Palestina denkt, indien het mandaat vastgesteld wordt. Zoo vernamen we het volgende: Palestina zal niet zoo joodsch worden, als Engeland Engelsch is. De joden hebben het recht zich in Palestina te vestigen, zij behoeven er dus zich niet als geduld te beschouwen. De mandataris denkt er niet aan het Arabische volk, zijn taal of cultuur in eenig opzicht achter te stellen. Alle vaste bewoners van Palestina zullen van Palestijnsche nationaliteit zijn. Een wetgevende raad zal voor het geheele land en het geheele volk worden ingesteld. Het Zionistische bestuur heeft als zoodanig geen recht om deel te nemen aan de Regeering, het zal alleen de eigen aangelegenheden binnen aan te geven grenzen, zelfstandig behartigen. De immigratie zal zich naar de economische draagwijdte van het land hebben te regelen. Dat is nog wel de verklaring van Balfour van 1917, maar erg verdund. In dezen zin had de Minister van koloniën dd. 3 Juni reeds een schrijven gericht aan den Uitvoerenden Raad der Zionistische Wereldorganisatie. De voorzitter Dr. Weizmann heeft uit naam van die organisatie geantwoord met die opvattingen overeen te stemmen. Zoodoende zijn de verschillende zienswijze meer tot elkander gebracht.

Kon Balfour, die zelf groot Brittannië in den Raad van den Volkenbond vertegenwoordigt daar ook verklaren dat zijn regeering en die van de Vereenigde Staten ten opzichte van het Palestina-mandaat tot volle overeenstemming gekomen zijn, toch bleek 't ontwerp nog op bezwaren te stuiten. Italië kwam nieuwe moeilijkheden opwerpen, het wilde de afdoening in verband brengen met de regeling van zekere aanspraken in Klein-Azië. Intusschen is in Italië de ministerieele crisis ingetreden. Maar voordat deze toestand intrad hoorde men reeds dat deze hindernissen wel uit den weg te ruimen zouden zijn; ook zou het Vatikaan zijn verzet hebben opgegeven, dank zij de ingelaschte bepaling dat de christelijke vertegenwoordiger in het comité voor de heilige plaatsen een lid van den Latijnschen stam moet wezen.

Ten slotte heeft de R. v. d. V. alle mandaten bekrachtigd, maar toch treden hiermede die betreffende Palestina en Syrië nog niet in werking. Er blijft een vergelijk betreffende Syrië te treffen tusschen Italië en Frankrijk. Met het oplossen der ministerieele crisis in Rome zal dit geschil zonder twijfel spoedig zijn te vereffenen. Hiermede zal dan automatisch zoowel 't mandaat over Syrië als dat over Palestina ingaan. In hoever de Arabieren de agitatie in Palestina zullen opgeven, zal nog moeten blijken.

Een Israëlitisch Gouverneur op audiëntie bij den Paus.

Sir Herbert Samuel, hooge vertegenwoordiger van Groot-Brittannië in Palestina, waar hij het „tehuis" voor de Joden te organiseeren heeft, onder tegenwerking echter van de Arabieren en Christenen, bracht op de reis, die hij heen en weer naar Londen gemaakt heeft, ter bespreking van de aangelegenheden van het mandaatgebied, een bezoek aan den Paus.

Het hoofd der katholieke kerk, dat in de wijze van optreden van Engeland, een bevoorrechting van de Joden boven de Christenen in het heilige land ziet, ontving den hoogen commissaris in de bibliotheek van het vaticaan, en onderhield er zich een half uur met hem. Naar verluidt, is 't tusschen Pius XI en Sir Samuel niet tot het vormen van nieuwe indrukken gekomen. De laatste heeft de verzekering herhaald en toegelicht dat de Joden in Palestina wel een eigen positie en in eigen kring een groote mate van autonomie krijgen, maar dat dit geen afbreuk wil en mag doen aan de rechten van Christenen en Arabieren in de gemeenschap en in den eigen kring. Aan de rechten van geen godsdienst wordt iets tekort gedaan, het hoofd der katholieke kerk kon, meende hij, hieromtrent volkomen gerust wezen.

Deze verklaringen hebben echter niets kunnen veranderen in de opvattingen van den heiligen stoel, zoodat Sir Samuel, bij zijn vertrek voor Napels en Brindisi, niet de verwachting mocht meenemen, de van deze zijde gerezen moeilijkheden vereffend te hebben.

Kol. Weekblad.